

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

До реєстр. № 11070 від 11.03.2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 20 травня 2024 року (протокол № 105), розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо встановлення пільгових умов орендної плати для окремих категорій, реєстр. № 11070 від 11.03.2024, поданий народним депутатом України Янченко Г.І. та іншими народними депутатами України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки проект Закону розроблений з метою забезпечення захисту, підтримки та стабілізації соціально-економічної ситуації через надання пільгових умов оренди державного майна для органів місцевого самоврядування та інших установ, що надають соціальні послуги населенню та постраждали внаслідок російського вторгнення.

Для досягнення поставленої мети законопроектом пропонується внести зміни до статті 20 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», відповідно до яких під час дії воєнного стану і протягом 36 місяців після його припинення чи скасування, Кабінет Міністрів України встановлює пільгові умови розрахунку орендної плати за державне майно для орендарів, якими є органи місцевого самоврядування, комунальні підприємства, установи та організації, які повністю або частково фінансуються за рахунок місцевого бюджету, сфера дії яких розповсюджується на тимчасово окуповану країною-агресором територію, або на територію, яка перебуває в оточенні (блокуванні), або в районі проведення воєнних (бойових) дій та, які орендують державне майно під облаштування гуртожитків для тимчасового проживання внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб, житло яких знищено або пошкоджено внаслідок збройної агресії Російської Федерації та/або знаходиться на тимчасово окупованій країною-агресором території, або на території, яка перебуває в оточенні (блокуванні), або в районі проведення воєнних (бойових) дій; розміщення співробітників органів місцевого самоврядування; розміщення центрів з надання допомоги (благодійної, гуманітарної, тощо) мешканцям відповідної територіальної громади, які залишили своє місце проживання у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення законопроекту такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що законопроект не буде мати прямого впливу на показники бюджетів.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі - ГНЕУ) висловлює до законопроекту зауваження. Зокрема вказує, що проектом запропоновано врегулювати відносини, що стосуються оренди державного та комунального майна. У зв'язку із зазначеним управлінням звертає увагу, що ці відносини регулюються базовим Законом України «Про оренду державного та комунального майна», в «Прикінцевих та перехідних положеннях» якого вже передбачені випадки, за яких під час дії воєнного стану Кабінет Міністрів України може встановити інші правила передачі в оренду державного та комунального майна, ніж ті, що передбачені цим Законом.

Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація акта не потребуватиме фінансування з державного чи місцевих бюджетів. Водночас міністерство також вказує, що правові, економічні та організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна, що перебуває в державній та комунальній власності, регулюються саме Законом України «Про оренду державного та комунального майна», на виконання пункту 6¹ «Прикінцевих та перехідних положень» якого прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 27.05.2022 № 634 «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану», згідно з якою встановлено, що на період воєнного стану і протягом трьох місяців після його припинення орендарям надаються пільги зі сплати орендної плати. Отже, вирішення зазначеного питання має здійснюватися відповідно до вимог чинного законодавства України.

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, в межах компетенції, підтримує законодавчу ініціативу.

Міністерство соціальної політики України надає до законопроекту зауваження та пропозиції.

Міністерство освіти і науки України, в межах компетенції, не підтримує законопроект. Зазначає, що законопроектом пропонується встановити норму права, яка не узгоджується із статтею 17 Закону України «Про оренду державного та комунального майна», що в подальшому може привести до колізії у законодавстві. Також міністерство вказує, що законопроект не тільки втручається в іншу сферу суспільних відносин, але й встановлює виключення щодо правил, встановлених спеціальним Законом (*Законом України «Про оренду державного та комунального майна»*).

Фонд державного майна України не підтримує проект Закону та зазначає, що Фондом розроблено постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2022 р. № 634», якою, зокрема, вирішено питання, передбачені у законопроекті.

Під час обговорення законопроекту народні депутати України зазначили наступне. Кабінет Міністрів України 7 травня 2024 року прийняв Постанову № 512 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2022 р. № 634», відповідно до якої Уряд врегулював фактично всю порушену у проекті Закону проблематику. Крім того, як доречно зазначено у висновку Головного науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, запропонована ініціатива мала б бути внесена саме до Закону України «Про оренду державного та комунального майна», а не до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», як це запропоновано авторами. Також члени Комітету акцентувати увагу на тому, що для реалізації запропонованих норм взагалі необов'язково вносити зміни до законодавчих актів, оскільки випадки, за яких під час дії воєнного стану Кабінет Міністрів України може встановити інші правила передачі в оренду державного та комунального майна, ніж ті, що передбачені Законом України «Про оренду державного та комунального майна», не є виключними.

Враховуючи зазначене, а також беручи до уваги той факт, що положення законопроекту фактично втратили свою актуальність, Комітет ухвалив наступне рішення:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо встановлення пільгових умов орендної плати для окремих категорій, реєстр. № 11070 від 11.03.2024, поданий народним депутатом України Янченко Г.І. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

2. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України - голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

